

Základní škola a Mateřská škola
Kladno, Norská 2633

Základní škola a Mateřská škola Kladno, Norská 2633

tel.: 312682940; fax: 312686329; e-mail: kladno_4zs@volny.cz; IČO 70567981

ABSOLVENTSKÁ PRÁCE

Název práce: Husitství

Jméno: Tomáš Povolný

Třída: 9. C

Datum odevzdání: 3. května 2019

Vedoucí učitel: Bc. František Vlasák, Dis.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená absolventská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně pod vedením Bc. Františka Vlasáka, Dis. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím se zveřejněním práce na webových stránkách školy a jejím využitím pro potřeby školy.

V Kladně dne: 20. května 2019

Podpis autora:

Poděkování

Rád bych poděkoval vedoucímu své absolventské práce Bc. F. Vlasákovi, Dis. za odborné a cenné rady, které mi poskytl při jejím zpracování.

Anotace

Tato práce s názvem Husitství byla zpracována jako absolventská práce při ukončení základního vzdělávání na ZŠ a MŠ Kladno, Norská 2633.

Práce je zaměřena na průběh husitských bitev, na jejich unikátní bojové taktiky, Husovi následovníky a předchůdce, nejslavnější jména a na jejich výstroj.

Celá práce má přiblížit základní informace, které jsou obohaceny zajímavostmi.

Obsah

Úvod	3
1 Hustitství.....	4
2 Husovi předchůdci	4
2.1 John Wyclif (Jan Viklef)	4
2.3 Tomáš Štítný ze Štítného	5
3 Nejslavnější jména	6
3.1 Jan Hus	6
3.2 Jan Žižka z Trocnova	7
4 Husovi následovníci.....	8
4.1 Martin Luther	8
4.2 Ulrich Zwingli	8
5 Husitská výzbroj a taktika	9
5.1 Výzbroj a výstroj	9
5. 2 Taktika	9
5.3 Tábor	10
5.4 Spanilé jízdy (rejsy)	10
6 Nejslavnější bitvy	11
6.1 Bitva u Sudoměře	11
6.2 Bitva na Vítkově.....	11
6.3 Bitva pod Vyšehradem.....	11
6.4 Bitva u Malešova	12
6.5 Bitva u Lipan.....	12
6.6 Období „po“	12
7 Závěr	13
Seznam literatury.....	14
Zdroje obrázků.....	15

Úvod

Absolventskou práci na téma Husitství jsem si vybral proto, že při výkladu tohoto učiva v nižších ročnících mě toto téma velmi zaujalo. Bohužel od těchto útlých let utekla dlouhá doba a znalosti jsem si chtěl obnovit a hlavně rozšířit.

Nejvíce mě zaujala jejich unikátní bojová taktika a výzbroj, kterou se Vám pokusím i s dalšími tématy přiblížit. Překvapilo mě, že využívali různé taktické typy terénů pro různé typy bitev.

Při tvorbě této práce jsem postupoval tak, že jsem si vypsals základní body, které jsem se poté snažil doplnit různými dodatkovými informacemi.

Husitství bývá vyobrazováno jako kladné hnutí, ale bylo tomu vždycky tak? Nebyli husité pouze krutí válečníci?

1 Husitství

Husitství označuje nábožensky motivované hnutí pozdního středověku, vzešlé z české reformace, jež usilovala o dalekosáhlou reformu církve. Husitství se zrodilo z okruhu stoupenců pražského univerzitního mistra Jana Husa, po jehož upálení v roce 1415 se masově rozšířilo po zemích Koruny české, husitské hnutí prakticky ovládlo velké části Českého království a začalo citelně zasahovat do dějin střední Evropy. Husité sami sebe nazývali kališníky, teprve později začali používat i označení husité.

2 Husovi předchůdci

2.1 John Wyclif (Jan Viklef)

Anglický profesor John Wyclif se narodil kolem r. 1330 poblíž Richmondu v hrabství Yorkshir. Studoval na univerzitě v Oxfordu, kde se věnoval zejména filosofii a teologii, jejímž doktorem se stal v r. 1372. Svými literárními počátky se řadil k novoplatonismu ve filosofii a k myšlenkám Aurelia Augustina v teologii. Jeho novoplatonismus vycházel z představy o mystickém vyzařování materiálního světa z duchovní božské podstaty, které si lze přiblížit nikoli rozumem, nýbrž mystickou extází. Tento Viklefův novoplatonismus doznal záhy proměny a racionalistické myšlení změnilo nominalistu v realistu. Tento přerod byl zakončen vrcholným filosofickým dílem s názvem Summa de ente (Souhrnný spis o bytí), v němž se plně projevil jako radikální filosofický realista novoplatónského směru. Jeho učení o remanenci bylo na přelomu let 1380 a 1381 odsouzeno teologu oxfordské univerzity, ale příhodné klima našlo až na pražské univerzitě, a proto se jeho myšlenky zakořenily v Čechách.

2.2 Jan Milíč z Kroměříže

Milíč pocházel z Kroměříže, přesný rok narození neznáme. Studoval na nově založené pražské universitě a roku 1358 zahájil slibnou úřednickou kariéru v královské kanceláři. Roku 1362 byl jmenován kanovníkem u sv. Víta. Na podzim roku 1364 byl zpátky v Praze a začíná kázat česky, jako o 40 let později Hus. Na rozdíl od Husa však zpočátku sklízí posměch. Možná pro své hanácké nářečí. Milíč se však nevzdává. Piluje svá kázání, káže dvakrát, třikrát i víckrát denně, kázání trvá nejméně dvě, tři hodiny, raději čtyři, na Velký Pátek údajně celý den. Příprava mu přitom jde zlehka – vždyť zná celou Biblii nazpaměť. Dnes na počátku 21. století je kostelní kázání synonymem něčeho neskonalé nudného. Středověk však ještě neznal média, nejen rádio a televizi, ale dokonce ani noviny a knihtisk vůbec. A tak se obratný kazatel mohl stát hvězdou, ba

superhvězdou, která uchvacovala davy a přiváděla je do extáze. Milíč zakládá v Praze první soukromou kazatelskou školu! Tím se ovšem dostáváme k Milíčovu nejznámějšímu zakladatelskému podniku, k slavnému Jeruzalému. Hlavní ideou Jeruzaléma byla náprava příslušnic nejstaršího řemesla. V roce 1372 kázání křesťanského kněze Milíče tak zapůsobilo na několik desítek (snad až 80!) těchto kněžek lásky, že se kolektivně rozhodly zanechat své hříšné minulosti a dát se na cestu svatě ctnosti. Bohužel jeho kolegové faráři mu záviděli popularitu a úspěchy, proto se rozhodli sepsat žalobu o 12 bodech a poslat ji přímo za papežem do Avignonu. Žaloba obsahovala, že Milíč prý popuzuje lid proti přepychu církve. Papež nechal celou situaci dále vyšetřovat. Bohužel Milíč zemřel a byl pohřben přímo v avignonské katedrále.

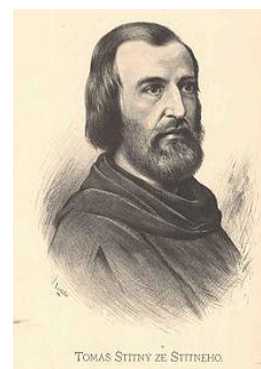
2.3 Tomáš Štítý ze Štítného

Tomáš Štítý ze Štítného byl český šlechtic (z chudé větve Benešoviců), spisovatel, kazatel, překladatel a jedna z předních osobností rané české reformace. Řadí se mezi předchůdce Jana Husa. Bývá označován za zakladatele české odborné prózy. Narodil se snad někdy na počátku 30. let 14. století. V mládí studoval na artistické fakultě nově založené pražské univerzity, aniž se ale snažil dosáhnout akademického gradu. Roku 1376 Tomáš ze Štítného spojuje své česky psané (je mistrem českého jazyka) náboženskoetické traktáty z dřívější doby ve sbírku „Knížky šestery o obecných věcech křesťanských“. Sbírkou je zachována v tzv. „Klementinském sborníku“, rané památce českého reformního myšlení. o roce 1376 pak Tomáš ze Štítného píše (připisuje je svým dětem) myšlenkově náročnější „Řeči besední“, v nichž formou rozmluvy otce s dětmi laicky vysvětluje křesťanskou věrouku i nejsložitější problémy scholastické filozofie. Jako prvenství v Čechách se mu přisuzuje založení vědy etiky (morálky). Ve Štítném má pomník, stojící od roku 1901 na místě, kde stávala jeho rodinná tvrz.

John Wyclif (nalevo) a
Tomáš Štítý ze
Štítného (napravo)

Vlajka Země Koruny
české

3 Nejslavnější jména

3.1 Jan Hus

Jan Hus se narodil pravděpodobně v r. 1371 v Husinci u Prachatic a „Hus“ se začal psát později patrně dle hradu Husi, k němuž Husinec náležel. V Prachaticích nabył základního vzdělání a další vzdělání již absolvoval na pražské univerzitě, a to na artistické fakultě. Psal vybroušenou, jasnou a srozumitelnou latinou, což bylo v souladu s jeho tvůrčím přístupem k českému jazyku. Hus usiloval o vytvoření prvního spisovného jazyka, když povýšil středočeské nářečí na spisovný jazyk. Hus má zásluhu na úpravě českého pravopisu odstraněním spřežkového pravopisu. Zavedl diakritická znaménka, totiž tečku (nabodeničko krátké, z něhož se později vyvinul háček) a čárku (nabodeničko dlouhé). Tímto opatřením sledoval mimo jiné i to, aby byl pravopis přístupný i nejnižším vrstvám obyvatel. Husovo reformní úsilí směřovalo k navrácení bloudící církve na správnou cestu. Základem se Husovi stalo učení anglického myslitele Jana Viklefa, na kterého ho upozornil jeho učitel mistr Stanislav ze Znojma. Prvořadým úkolem, na němž se Hus shodoval s Viklelem, bylo odejmutí majetku zesvětštělé církvi. V roce 1408 se arcibiskup Zbyněk Zajíc postavil proti každému, kdo uznával Vikléfa a přikázal všem odevzdat jeho spisy. Čeští mistři i studenti odmítli poslušnost a spisy nevydali. Pražský arcibiskup dal v roce 1410 spálit Vikléfovy spisy jako kacířské a na Husa uvalit kletbu. Hus měl přísný zákaz konat v Praze církevní obřady. Nebral však papežův příkaz vážně, odvolával se na Kristovo učení. Hus raději opustil Prahu a usadil se na Kozím hrádku v jižních Čechách a v roce 1414 na Krakovci. Zde kázal venkovskému lidu a psal česká díla. Císař Zikmund vyzval Husa, aby se omluvil za své kacířství před církevním koncilem. Žádal jeho podřízení se autoritě církve. Jakmile vstoupil Hus na půdu církve, podléhal církevnímu právu a podle něj už byl předem odsouzen. V Kostnici byl zatčen a uvězněn. Hus neustoupil ze svých názorů a byl 6.července 1415 upálen na hranici před hradbami Kostnice a to na místě, kam se zahrabávali koně.

← Karikatura
upálení Husa

Podobizna Jana Husa →

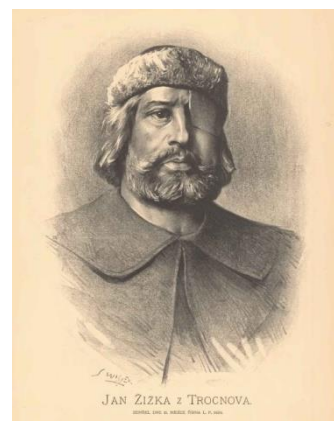

3.2 Jan Žižka z Trocnova

Žižka se narodil v Trocnově pravděpodobně kolem r. 1360 na svobodném statku. Patrně jako malý chlapec utřil sečnou ránu, která zřejmě nemohla vzniknout při hře. Avšak kdy a jakým způsobem přišel malý Jan k tomuto zranění, které muselo hyzdit levou půlku obličeje a kterým přišel o oko, není známo. Na Trocnově kolem r. 1378 začal hospodařit na přibližně 15 ha polí. Asi ve dvaceti letech se oženil s Kateřinou, dívkou z nedalekého Čeřejova. V červenci r. 1409 vystavil král Václav IV. Žižkovi amnestní list. Mohlo to být za nějaké dřívější zásluhy, o nichž opět není nic známo. Žižka tak mohl vstoupit do královských služeb. Žižka se asi v letech 1411-1412 usadil v Praze, kde nastoupil službu u královského dvora, u něhož vykonával funkci „vrátníka“. S největší pravděpodobností v této době chodil na Husova kázání do Betlémské kaple. Poprvé na straně revoluce se Žižka objevil v červenci r. 1419 při novoměstské defenestraci. V bitvě u pevnosti Někmiř jen s třemi sty muži porazil dva tisíce vojáků odpůrce kalicha Bohuslava ze Švamberku. Právě v tomto střetu je poprvé doložena taktika tzv. vozové hradby. Podobný úspěch, jako v bitvě u Někmiř, se mu podařil i 25. března 1420 v ozbrojeném střetu u vesnice Sudoměř, kdy porazil zhruba pětinasobnou přesilu české katolické šlechty. Jeho nejslavnějším kouskem se stala výhra nad vojskem Zikmunda Lucemburského 14. července 1420 v bitvě na Vítkově. Jako vrchní hejtman nejprve táborů a pak východočeského svazu nebyl nikdy poražen. Při obléhání hradu Rabí v červnu téhož roku utrpěl těžký úraz druhého oka, do kterého jej údajně zasáhla tříška, díky čemuž zůstal úplně slepý. Významný je i jeho přínos ve vojenské oblasti vojenství a taktiky, minimálně kvůli jeho manévřům s vozovou hradbou a lehkou pěchotou. Zemřel 11.10.1424 při obléhání Přibyslavi.

Podobizny Jana Žižky z Trocnova

4 Husovi následovníci

4.1 Martin Luther

Martin Luther byl německý teolog, kazatel a reformátor, zakladatel protestantismu, autor řady duchovních, politických, pedagogických spisů, církevních písní a překladů. Jeho nejvýznamnějším dílem je překlad Bible do němčiny. Martin Luther se narodil 10. listopadu 1483 v Eislebenu jako jedno z devíti dětí horníka. Zkušenosti s rozporem mezi svým svědomím, vycházejícím ze studia Bible, a oficiálním učením tehdejší církve a její praxí vedou Luthera ve Wittenbergu 31. října 1517 k uveřejnění 95 tezí, určených pro akademickou diskusi, které zejména kriticky reagovaly na praxi odpustků. Se svým spolupracovníkem Philippem Melanchthonem položil Luther základy institucionalizované nové, evangelické církve (Melanchthonovo Augsburské vyznání z roku 1530). Překlad Starého zákona Luther dokončil za spolupráce jiných wittenberských teologů v roce 1534. Ve zbývajícím období svého života se věnoval podpoře nově vznikající instituce, řešení církevněpolitických a praktických teologických otázek a v neposlední řadě vydal řadu ostrých polemických spisů. Před svou smrtí trpěl přepracováním. Umírá v Eislebenu dne 18. února 1546 ve věku 62 let.

4.2 Ulrich Zwingli

Ulrich Zwingli, křestní jméno později psáno též Huldrych, byl švýcarský humanistický teolog a první představitel švýcarské reformace. Položil základy pro vznik reformované církve. Zwingli se narodil 1. ledna 1484 ve Wildhausu (kanton St. Gallen). Studoval teologii v Bernu, ve Vídni a Basileji, poté působil jako farář, kazatel a též jako vojenský duchovní. V roce 1518 byl povolán do Curychu, kde se zasazuje pro reformaci. Marburské náboženské rozhovory s Lutherem v roce 1529, které měly vést k sjednocení stanoviska evangelíků, ztroskotaly na řešení otázky Svaté večeře Páně. Konflikt s katolickými kantony vyústil v roce 1528 ve válku. Zwingli umírá jako polní kněz v bitvě u Kappelu (kanton Curych) 11. října 1531.

← Ulrich Zwingli

Martin Luther →

5 Husitská výzbroj a taktika

5.1 Výzbroj a výstroj

Základní výzbrojí husitských pěších vojsk byly tzv. chladné zbraně, ke kterým náležely kopí, meče, sudlice a jiné tehdy obvyklé zbraně. K nim se přidružily i palice a pro husitská vojska zvláště charakteristické cepy. Sociální složení husitských vojsk, zejména tábořských a i jiných, v nichž co do počtu převažovali sedláci a venkovští bezzemci, si samo vynutilo použití takových zbraní, které nevyžadovaly dlouhého cviku. Střelné zbraně byly zastoupeny klasickým lukem, častěji však kuší (samostřílem). Ty byly využívány jak pěšími jednotkami (včetně osádky v bojových vozech), tak i husitským jezdectvem. Zvláštní místo ve výzbroji husitských jednotek zaujímaly palné zbraně na střelný prach. K ručním palným zbraním náležely méně přesné ručnice (pišťaly) s účinným dostřelem do 100 metrů a poněkud větší ráží hákovnice. Z ručních palných zbraní se postupem času začaly vyvíjet děla, která se stala základem polního a obléhacího dělostřelectva. K nim patřily tarasnice s účinným dostřelem 250-300 m, dále houfnice využívané jako polní děla pro palbu do nepřátelských houfů (odtud i jméno) a nakonec “veliké pušky” bombardy, užívané k boření hradeb s dostřelem 500 m. Jako obléhací zbraně husitům sloužily i tradiční velké praky, které obloukem házely na cíl velké kameny značné váhy. Postupem času, stejně jako nepřítel, i husité používali ochrannou zbroj jako brnění, drátěné košile, přilby různých typů, plechové rukavice a štíty. Zvlášť charakteristické byly mezi nimi velké, v podstatě obdélné štíty – pavézy. Na bitevním poli husité dosahovali úspěchu mj. díky používání bojových vozů, ze kterých formovaly vozovou hradbu.

5.2 Taktika

Počáteční fáze je pravidelně defenzivního rázu. Husitské vojsko stojí v obraně kryto vozovou hradbou a proti nepřátelské jízdě zahajuje boj dělostřeleckou palbou. Jezdci, kteří se podle feudálního zvyku rozptylují a bojují samostatně s nepřátelskými jednotlivci jsou, jakmile se přiblíží k hradbě, napadeni novou palbou husitských ručních zbraní a kuší. Pokud se jim podařilo “přilnouti” k vozům, odráží je pěší osádky vozů, hlavně cepníci a sudličníci. když byl nepřítel dostatečně rozptýlen a morálně fyzicky otřesen palbou dělostřelectva i ručních palných zbraní, nastal okamžik přechodu k protiútok. Z vozové hradby vyráží pěchota, sudličníci a cepníci i oddíly jezdectva, aby z boku, případně i z čela napadli nepřítele. Jedním z prostředků taktických úspěchů husitských

vojsk byl pečlivý výběr terénu. Cílem husitských hejtmanů bylo dosáhnout toho, aby rytířští jezdci ztratili co nejvíce rychlosti, která jejich útok činila úderem. Převaha husitských vojsk se projevovala i v jejich vysoké bojové morálce.

Všichni šli do boje s přesvědčením, že zápasí za spravedlivou věc. Proto také měl husitský chorál "Ktož jsú boží bojovníci".

5.3 Tábor

Tábor je město ve stejnojmenném okrese v Jihočeském kraji, 50 km severně od Českých Budějovic na řece Lužnici. Žije zde přibližně 34 tisíc obyvatel a je tak po Českých Budějovicích druhým největším městem v kraji. Spolu se Sezimovým Ústím a Planou nad Lužnicí pak vytváří městskou aglomeraci s více než 45 tisíci obyvateli. Historické jádro je městskou památkovou rezervací. Je regionálním centrem turistického ruchu. Lákadlem pro návštěvníky je zejména historie husitského hnutí. Tábor byl založen na jaře roku 1420 husity a pojmenován podle hory Thabor u Nazaretu, v dnešním Izraeli zakladatelé města (např. Petr Hromádka z Jistebnice), pocházející z celých Čech, byli odhodláni vytvořit nové společenství, odmítající lidské zákony a řídící se pouze zákonem Božím. Nově příchozí odevzdávali všechn svůj majetek do kádí na náměstí. Takto sebraný majetek byl rozdělován mezi členy obce podle jejich potřeb. Teoreticky si byli všichni rovni, žili prostým životem bez přepychu, na pořádek dohlíželi čtyři zvolení hejtmani. Občané se nazývali táborité. Leží na řece Lužnici ve výšce 437 m nad mořem, zhruba 80 km jižně od Prahy a 60 km severně od Českých Budějovic. Z geologického hlediska leží Tábor v Táborské pahorkatině, která se nachází na rozhraní Třeboňské pánve a Vlašimské vrchoviny.

5.4 Spanilé jízdy (rejsy)

Kolem roku 1426 byla síla husitských vojsk tak obrovská, že husité mohli podnikat protiútoky a vést ofenzivní boje na cizích územích. Setkávali se přitom s účinnými sympatiemi lidu, jenž se mnohdy připojoval k husitům za jejich útoků na sídla feudálů a vysokého duchovenstva. Nejednou se husitská vojska vracela ze spanilých jízd početnější, než byla při odchodu z Čech. Husité pronikali za svých výprav na Slovensko a do Uher, do Rakous, do Německa, do Slezska a za tažení na pomoc Polsku proti Řádu německých rytířů se dostali až na pobřeží Baltského moře. Zároveň šířili své myšlenky v manifestech, psaných různými jazyky a rozesílaných daleko široko po střední i západní Evropě. Husitské učení mělo bezprostřední vliv na lidová hnutí na Slovensku, v Německu, ve Francii a jinde.

6 Nejslavnější bitvy

6.1 Bitva u Sudoměře (25. 03. 1420)

První větší vítězné střetnutí husitů s panským vojskem a strakonickými johanity. Husitská výprava měla dvanáct vozů, na čtyři sta pěších osob obojího pohlaví a devět jezdců. Zprávy o blížícím se útoku přiměly Žižku urychleně vyhledat výhodné postavení na malé výšině, k níž byl přístup jen úzkou šjíjí mezi rybníky Markovcem a Škaredým a kterou ze zadu chránily další rybníky a bažiny. Rytířská jízda zahájila útok za soumraku. Prvnímu sledu vznikly značné ztráty, druhému se však podařilo proniknout do samé blízkosti provizorní vozové hradby. Rozklad královského vojska uspíšila hustá mlha, jež velitelům ztížila orientaci. Jednotlivé skupiny pokračovaly v boji s husity i s terénními překážkami, když však poznaly marnost svého úsilí, obrátily se na ústup a hnaly před sebou asi tři desítky husitů, které se jim při jejich výpadu z hradby podařilo zajmout. Ti pak byli vyměněni za panské zajatce, získané při dobytí Mladé Vožice.

1. 6.2 I. křížová výprava – bitva na Vítkově hoře (14. 07. 1420)

Bitva na Vítkově se odehrála 14. července 1420 jihovýchodně od tehdejších pražských hradeb, na hřebenu vrchu Vítkova, jenž byl 500 let po události přejmenován na Žižkov. Husitská posádka dvou opevněných srubů, později posílená padesáti střelci a oddílem cepníků, zde odrazila útok rakouských a míšeňských křížáků, kterým připadl úkol tuto strategicky významnou pozici ovládnout. Střetnutí bylo součástí taktických operací probíhajících v rámci obležení Prahy kruciátou Zikmunda Lucemburského a stalo se jedním z faktorů, které římskoněmeckého a uherského krále přiměly výpravu rozpustit.

6.3 Bitva pod Vyšehradem (01. 11. 1420)

Bitva pod Vyšehradem se odehrála 1. listopadu 1420 v okolí pevnosti Vyšehrad, stojící na pravém břehu Vltavy, jižně od hradeb Nového Města pražského. Vojsko krále Zikmunda Lucemburského se zde pokusilo neúspěšně vyprostit vyšehradskou posádku, kterou od 15. září obléhaly oddíly pražských, orebských, žateckých, lounských a tábořských husitů. Přímým důsledkem královské porážky bylo ochlazení jeho vztahů s českou a moravskou šlechtou a kapitulace obránců pevnosti. Krátce po zahájení útoku narazily zahraniční jednotky na tvrdou obranu a pocítily účinky střelby z ručních zbraní i děl. Posléze se dostaly k příkopům před hrazením, kde se rozpoutal prudký boj. Z několika stran vedený soustředěný nápor čerstvých sil, povzbuzených ráznou hejtmanovou řečí, obrátil tvrdě dotírající domácí i zahraniční oddíly na ústup.

6.4 Bitva u Malešova (07. 06. 1424)

Bitva u Malešova se odehrála 7. června 1424 v blíže neurčené lokalitě poblíž tvrze Malešov, vzdálené přibližně 6 kilometrů od Kutné Hory. Oddíly východočeského husitského svazu pod velením slepého hejtmána Jana Žižky z Trocnova zde porazily vojsko svatohavelské koalice, jehož přítomnými členy byli zejména příslušníci pražského svazu a vojáci katolického landfrýdu. Pro Žižku bylo vítězství vrcholem jeho vojevůdcovské kariéry, pražanům porážka vynesla další ztenčení jejich mocenské základny. Utrpěné ztráty na lidských životech řadí malešovské střetnutí k nejkrvavějším bitvám celých husitských válek.

6.5 Bitva u Lipan (30. 5. 1434)

Bitva u Lipan se odehrála v neděli 30. května 1434 v lokalitě mezi vsí Hřiby a Lipskou horou, která leží přibližně jeden kilometr jižně od středočeské vesnice Lipany. Vojáci utrakvisticko-katolické aliance v čele s Divišem Bořkem z Miletínka zde drtivě porazili polní vojska sirotčího a táborského svazu, tvořící páteř vojenských složek radikálního křídla husitského hnutí. V průběhu bojových operací zahynul i vůdce radikálů Prokop Holý, nejvlivnější husitský politik, na jehož vůli před rokem 1434 do značné míry závisel osud revolučních Čech. Porážka sesadila polní obce z postavení rozhodujícího politického činitele v zemi a umožnila umírněné straně uzavřít dohodu s císařem Zikmundem Lucemburským a legáty basilejského koncilu. Tím bitva předznamenala ukončení občanské války v zemích Koruny české.

6.6 Období „po“

Lipany zdaleka nekončí éra husitství, jak se lze přesvědčit z dalšího našeho vyprávění. Je však možné konstatovat, že po bitvě u Lipan přestala být polní vojska radikálů rozhodujícími nejen vojenskými, ale i politickými subjekty. Jednání mezi husity a koncilem pokračovala i po Lipanech ještě další dva roky a přes mnohé spory bylo dosaženo kompromisu v podobě jihlavských kompaktát vyhlášených 5. července 1436, v předvečer 21. výročí Husova upálení, ve městě, podle něhož jsou nazvána. Na území Království českého a Markrabství moravského bylo povoleno přijímání z kalicha i pro laiky a tím zároveň umožněno dvojvěří v jedné zemi. Jihlavská kompaktáta uzavřela vrcholnou fázi husitské revoluce a zároveň otevřela prostor pro další etapu. Jejím cílem byla konsolidace země po husitských válkách a uvedení dědictví revoluce do praktického života.

Závěr

Tato práce by měla přiblížit husitská nejslavnější jména, bitvy a jejich taktiky. Po přečtení mé práce si jistě osvojíte svoje vědomosti o husitství. Určitě každého překvapí jejich unikátní styly boje. Důležité je si uvědomit, z čeho vlastně husitství vzniklo a kde jsou ukryté jeho kořeny.

Husitství představovalo obrovský zlom. Všechna větší předešlá povstání byla potlačena, ale husité tuto nesvobodu narušili. Velkým problémem husitství byla jejich rivalita. Díky této vlastnosti začaly vznikat různé kališnické směry.

Dnešní podoba husitů je především složená z mýtů, které byly často idealizovány. Třeba takový Žižka, který byl obrazem dějin přetvořen na velmi kladnou osobu, i když v ohledu na husitské války šlo spíše o velmi kruté válečníky.

Prostý lid byl díky husitům do války vtažen. Prostý lid husitství obdivoval. Boje měly vést k provedení reformace, ale prostý lid byl strhnut strojem války.

Každý by měl při čerpání informací o husitech navštěvovat různé zdroje. V různých zdrojích jsou husité vykreslováni jinak, proto je dobré, si vše ověřit.

Celkově tuto práci jsem vypracovával s nadšením a cílem dozvědět se nové věci. Přiučil jsem se kuriózním bojovým taktikám a zajímavostem. Zpracovávání této práce mě velmi bavilo.

Celou svoji absolventskou práci bych rád zakončil slovy Jana Huse:

„Milosrdenství má být každému činěno, buď žid, pohan neb zlý křesťan.“

Seznam literatury

Husité, autor: Josef Dolejší, nakladatelství Elka Press, EAN 9788087057087

Jan Hus, Československo, 1954, 115 min, režie a námět: Otakar Vávra Předloha: Miloš V. Kratochvíl (romány Mistr Jan Hus a Pochodeň), scénář: Miloš V. Kratochvíl, Otakar Vávra, hudba: Jiří Srnka Architekt: Karel Škvor, Oldřich Okáč, kamera: Václav Hanuš

JAN ŽIŽKA – URBÁNEK Rudolf, autor Urbánek Rudolf, nakladatel S. V. U. Mánes, edice ZLATOROH – Svazek 42-44, rok vydání 1925

<http://zivotopisyonline.cz/tomas-ze-stitneho-1331-az-35-1401-az-1409-prvni-filozof-cesky-jazykem-i-duchem/>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Husitství>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Martin_Luther

https://cs.wikipedia.org/wiki/Tomáš_Štítný_ze_Štítného

<https://husitstvi.cz/rejstriky/rejstrik-osob/jan-zizka-z-trocnova-kalicha/>

<https://husitstvi.cz/rejstriky/rejstrik-pojmu/spanile-jizdy-rejsy/>

<https://husitstvi.cz/vojenstvi/husitske-valecnictvi/>

<https://husitstvi.cz/vojenstvi/vyzbroj-a-vystroj/>

<https://refresher.cz/33211-Jan-Zizka-Slepy-strateg-a-statecny-husitsky-knize-ktery-ve-jmenu-cerveneho-kalichu-neprohral-jedinou-bitvu>

<https://www.cestyapamatky.cz/kolinsko/lipany/bitva-u-lipan>

<https://www.spisovatele.cz/jan-hus>

<https://www.valka.cz/14112-Jan-Zizka-z-Trocnova>

Zdroje obrázků

<http://www.dominikduka.cz/vyjadreni/jan-hus-dneska/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Husitství#/media/File:Husitská_korouhev.svg

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Viklef#/media/File:Jwycliffejmk.jpg

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Žižka#/media/File:Jan_Vilímek_-_Jan_Žižka_z_Trocnova.jpg

https://cs.wikipedia.org/wiki/Tomáš_Štítný_ze_Štítného#/media/File:Jan_Vilímek_-_Tomáš_Štítný_ze_Štítného.jpg

<https://www.google.cz/search?client=opera&biw=1560&bih=828&tbm=isch&sa=1&ei=pY->

[WXJ6DNdGG1fAPzrSgqAU&q=tomáš+štítný&oq=tomáš+štítn&gs_l=img.1.0.0i2j0i24i2.11529.15897..16664...1.0..0.66.649.12.....1....1..gws-wiz-img.....0..0i67j0i30.DFG7UeTkusw#imgrc=EoRrNDUFxbeIAM:](https://www.google.cz/search?client=opera&biw=1560&bih=828&tbm=isch&sa=1&ei=pY-WXJ6DNdGG1fAPzrSgqAU&q=tomáš+štítný&oq=tomáš+štítn&gs_l=img.1.0.0i2j0i24i2.11529.15897..16664...1.0..0.66.649.12.....1....1..gws-wiz-img.....0..0i67j0i30.DFG7UeTkusw#imgrc=EoRrNDUFxbeIAM:)

<https://www.reflex.cz/clanek/historie/82853/pred-500-lety-pribil-martin-luther-na-dvere-kostela-ve-wittembergu-95-tezi.html>

<https://www.stoplusjednicka.cz/smrt-jednookeho-vojevudce-mohl-byt-jan-zizka-z-trocnova-otraven>